

**REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
W OLSZTYNIE**

Olsztyn, 31 grudnia 2014 r.

WOPN-OON.082.04.17.2014.AB.2

O B W I E S Z C Z E N I E

W związku z realizacją projektu nr POIS.05.03.00-00-186/09 pn. „Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 na obszarze Polski”, współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach działania 5.3 Priorytetu V Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, na podstawie art. 28 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r., poz. 627 z późn. zm.) w związku z art. 3 ust. 1 pkt 11 oraz art. 42 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 1235, ze zm.), Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie

z a w i a d a m i a

o udziale społeczeństwa w postępowaniu oraz o tym, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa w opracowaniu zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie dla obszaru Natura 2000 Ostoja Poligon Orzysz PLB280014.

Udział społeczeństwa zagwarantowano poprzez wydanie obwieszczenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie znak: WOPN-OON.082.32.2014.WS z 18 października 2014 r. o możliwości zapoznania się z projektem planu zadań ochronnych opublikowanym na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Olsztynie. Informacja została opublikowana w prasie lokalnej w dniu 18 października 2014 r. w Gazecie Wyborczej, na tablicy ogłoszeń RDOŚ w Olsztynie, na tablicach ogłoszeń urzędów gmin w Białej Piskiej, Elku, Orzyszu i Pisz, a także w Biuletynie Informacji Publicznej RDOŚ w Olsztynie i właściwych miejscowo urzędów gmin. Z projektem dokumentacji planu zadań ochronnych i projektem zarządzenia można było zapoznać się także w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Olsztynie przy ul. Dworcowej 60, 10-437 Olsztyn.

Osoby zainteresowane projektami miały możliwość złożenia uwag i wniosków w formie pisemnej lub ustnej do protokołu oraz za pomocą środków komunikacji elektronicznej bez konieczności opatrywania ich bezpiecznym podpisem elektronicznym w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Olsztynie ul. Dworcowa 60, 10-437 Olsztyn, i za pomocą środków komunikacji elektronicznej na adres e mail: sekretariat.olsztyn@rdos.gov.pl w terminie do 21 dni od daty wywieszenia obwieszczenia.

W związku z udziałem społeczeństwa, zgłoszono następujące uwagi do projektu planu zadań ochronnych:

I Rejonowy Zarząd Infrastruktury w Olsztynie

1. *Rejonowy Zarząd Infrastruktury w Olsztynie nie prowadzi gospodarki zielenią oraz nie jest odpowiedzialny i nie ma wpływu na harmonogram ćwiczeń wojsk odbywających się na obszarze Natura 2000 Ostoja Poligon Orzysz. W związku z powyższym Zarząd wniósł uwagi i wnioski do załącznika nr 5 do zarządzenia w kwestii zmiany zapisów w kolumnie „Podmiot odpowiedzialny”:*
 - wykreślenie RZI Olsztyn z działań nr 2, 4 i 52,
 - zastąpienia RZI Olsztyn Ośrodkiem Szkolenia Poligonowego Wojsk Lądowych Orzysz w działaniach nr 5, 6, 21, 29, 47 i 49,
 - zastąpienia RZI Olsztyn 24-tym Wojskowym Oddziałem Gospodarczym w Giżycku w działaniu nr 30.

Uwagę uwzględniono. Odpowiednie zmiany zostały wprowadzone do załącznika nr 5 zarządzenia zgodnie ze wskazaniem. RZI Olsztyn wykreślono również z działania nr 36, którego zapisy są analogiczne do działania nr 52. Zmiany te zostały również wprowadzone do dokumentacji PZO.

II Jednostka Wojskowa 2098 Bemowo Piskie

1. *Dotyczy działań ochronnych nr 2 i 4 – Wniosek o zmianę zapisów w kolumnie „Podmiot odpowiedzialny” poprzez wprowadzenie zapisu „RDOŚ Olsztyn na podstawie uzgodnienia z Nadleśnictwem Drygały i Ośrodkiem Szkolenia Poligonowego Wojsk Lądowych Orzysz”.*

Uwagę uwzględniono. Odpowiednie zmiany zostały wprowadzone, z tym że zamiast zwrotu „na podstawie uzgodnienia” zastosowano zwrot „na podstawie porozumienia”.

2. *Dotyczy działań ochronnych nr 5 i 6 – Wniosek o zmianę zapisów w kolumnie „Podmiot odpowiedzialny” poprzez wprowadzenie zapisu „RDOŚ Olsztyn na podstawie uzgodnienia z Nadleśnictwem Drygały i Ośrodkiem Szkolenia Poligonowego Wojsk Lądowych Orzysz”. W przypadku działania nr 49 wprowadzenie zapisu „RDOŚ Olsztyn na podstawie porozumienia z Nadleśnictwem Drygały i Ośrodkiem Szkolenia Poligonowego Wojsk Lądowych Orzysz”.*

Uwagę uwzględniono. Odpowiednie zmiany zostały wprowadzone, z tym że w działaniach nr 5 i 6 zamiast zwrotu „na podstawie uzgodnienia” zastosowano zwrot „na podstawie porozumienia”.

3. *Dotyczy działań ochronnych nr 8 i 21 „Utrzymanie środowisk otwartych z zachowaniem w ich obrębie niewielkich kęp zadrzewień (osika, brzoza) poprzez podtrzymanie szkoleniowych działań wojskowych” – Wniosek o zmianę zakresu na następujący „Podtrzymanie szkoleniowych działań wojskowych w celu utrzymania środowisk otwartych z zachowaniem w ich obrębie niewielkich kęp zadrzewień (osika, brzoza)”.*

Uwagę odrzucono. Zaproponowany zapis zmienia jedynie konstrukcję zdania, nie zmieniając jego znaczenia oraz nie dodając nowych warunków. Ze względu na uwagę GDOŚ w zakresie przedstawienia działania w formie czynnej, jego aktualne brzmienie to „Zapobiegnięcie zmniejszeniu powierzchni siedlisk otwartych poprzez ich utrzymanie wraz z zachowaniem w ich obrębie niewielkich kęp zadrzewień i zakrzaczeń w wyniku kontynuacji szkoleniowych działań wojskowych”.

4. *Dotyczy działania ochronnego nr 21 – Wniosek o zmianę zapisów w kolumnie „Podmiot odpowiedzialny” poprzez wprowadzenie zapisu „Ośrodek Szkolenia Poligonowego Wojsk Lądowych Orzysz”.*

Uwagę uwzględniono. Zapis zmienione zgodnie z przedstawioną propozycją.

5. *Dotyczy działań ochronnych nr 14 i 29 „Egzekwowanie zakazu jazdy pojazdami mechanicznymi w sezonie łęgowym” – Wniosek o zmianę zakresu na następujący „Ograniczenie jazdy pojazdami mechanicznymi w sezonie łęgowym”, przy czym konieczne jest określenie rejonów łęgowych.*

Uwagę uwzględniono częściowo. Zaproponowany zakres działania jest niemierzalny. Nie wiadomo, czego ma dotyczyć ograniczenie – godzin, typów pojazdów, liczby pojazdów? Po analizie niniejszego działania stwierdzono, że na terenie poligonu obowiązuje zakaz ruchu pojazdów. Również w strefach ochronnych cietrzewia zakaz taki obowiązuje, przy czym nie dotyczy zarządcy terenu oraz jednostek działających na podstawie porozumienia z nim. Odpowiednie służby leśne oraz wojskowe odpowiedzialne są za egzekwowanie ww. zakazów w stosunku do osób lub podmiotów zewnętrznych. Zatem, ponieważ wskazane działanie powiela istniejące przepisy i regulacje prawne zdecydowano o jego usunięciu.

6. *Dotyczy działania ochronnego nr 29 – Wniosek o zmianę zapisów w kolumnie „Podmiot odpowiedzialny” poprzez wprowadzenie zapisu „Ośrodek Szkolenia Poligonowego Wojsk Lądowych Orzysz, Nadleśnictwo Drygały”.*

Uwagę uwzględniono. Zapis zmienione zgodnie z przedstawioną propozycją.

7. *Dotyczy działania ochronnego nr 16 „W okresie toków prowadzenie wyłącznie ćwiczeń dziennych po godzinie 10:00” – Wniosek o zmianę zakresu poprzez zmianę godziny na 9:00.*

Uwagę uwzględniono. Zapis zmieniono zgodnie z przedstawioną propozycją.

8. *Dotyczy działania ochronnego nr 22 – Wniosek o zmianę zakresu działania „Zachowanie użytkowania łąkowego, łąkowo-pastwiskowego lub pastwiskowego na trwałych użytkach zielonych. Pozostawianie obecnych elementów krajobrazowych stanowiących ostoje bioróżnorodności” na następujący „Zachowanie użytkowania łąkowego, łąkowo-pastwiskowego lub pastwiskowego na trwałych użytkach zielonych. Pozostawianie pojedynczych elementów krajobrazowych”.*

Uwagę odrzucono. Brak uzasadnienia dla proponowanej zmiany oraz wyjaśnienia, czy chodzi o np. redukcję obecnych elementów do elementów pojedynczych (zmniejszenie) czy o zachowanie pojedynczych elementów krajobrazowych na jakiejś powierzchni. Wprowadzenie proponowanej zmiany może spowodować znaczne uszczuplenie elementów krajobrazowych.

9. *Dotyczy działania ochronnego nr 36 „Skuteczne egzekwowanie zakazu wstępu do rezerwatu (ze szczególnym uwzględnieniem wędkarzy-kłusowników) w okresie kwiecień – październik”. Wniosek o zmianę zakresu działania poprzez wykreślenia słowa „Skuteczne” oraz o zmianę zapisów w ko-*

lumnii „Podmiot odpowiedzialny” poprzez wprowadzenie zapisu „Nadleśnictwo Drygały, Państwowa Straż Rybacka, Ośrodek Szkolenia Polygonowego Wojsk Lądowych Orzysz”.

Uwagę uwzględniono częściowo. Zmieniono zakres działania – ze względu na uwagę GDOŚ dotyczącą zapisu działania w formie czynnej, jego aktualne brzmienie to „Prowadzenie kontroli terenowych w okresie kwiecień – październik mających na celu zapobiegnięcie płoszeniu gatunku (z uwzględnieniem nielegalnie wędkujących)”. Podmioty odpowiedzialne za realizację działania zmieniono na „Nadleśnictwo Drygały, Państwowa Straż Rybacka, Ośrodek Szkolenia Polygonowego Wojsk Lądowych Orzysz”.

10. Dotyczy działania ochronnego nr 49 – Wniosek o zmianę zapisów w kolumnie „Podmiot odpowiedzialny” poprzez wprowadzenie zapisu „Ośrodek Szkolenia Polygonowego Wojsk Lądowych Orzysz”.

Uwagę uwzględniono. Odpowiednie zmiany zostały wprowadzone zgodnie z wnioskiem.

11. Dotyczy działania ochronnego nr 52 „Skuteczne egzekwowanie zakazu wstępu do rezerwatu – w okresie wrzesień – październik” – Wniosek o zmianę zakresu działań poprzez wykreślenie słowa „Skuteczne” oraz o zmianę zapisów w kolumnie „Podmiot odpowiedzialny” poprzez wprowadzenie zapisu „Nadleśnictwo Drygały, Państwowa Straż Rybacka, Ośrodek Szkolenia Polygonowego Wojsk Lądowych Orzysz”.

Uwagę uwzględniono częściowo. Zmieniono zakres działania – ze względu na uwagę GDOŚ dotyczącą zapisu działania w formie czynnej, jego aktualne brzmienie to „Prowadzenie kontroli terenowych w okresie wrzesień – październik mających na celu zapobiegnięcie płoszeniu gatunku”. Podmioty odpowiedzialne za realizację działania zmieniono na „Nadleśnictwo Drygały, Państwowa Straż Rybacka, Ośrodek Szkolenia Polygonowego Wojsk Lądowych Orzysz”.

III Nadleśnictwo Drygały

1. Uwaga do zagrożenia istniejącego dla cietrzewia „G05 Inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka – Strzelania i penetracja terenu w okresie toków i wychowania młodych, niszczenie lęgów oraz płoszenie przez pojazdy mechaniczne, głównie quady jeżdżące po pasach przeciwpożarowych” – Proponujemy usunąć zapis „głównie quady jeżdżące po pasach przeciwpożarowych” gdyż zagrożeniem jest przede wszystkim ogólnie rozumiany ruch wszelkich pojazdów mechanicznych.

Uwagę uwzględniono. Usunięto wskazaną część opisu zagrożenia.

2. Uwaga do zagrożenia istniejącego dla populacji migrującej żurawia „A03.03 Zaniechanie / brak koszenia – Utrata siedlisk w wyniku sukcesji zbiorowisk łąkowych i na ich granicy ze zbiorowiskami szuwarowymi i zaroślowymi, będącej skutkiem zaniechania użytkowania gruntów rolnych” – Czytelniejszy byłby zapis „... w wyniku sukcesji na zbiorowiskach łąkowych...”.

Uwagę uwzględniono. Opis zagrożenia zmieniono zgodnie z propozycją.

3. Uwaga do działań ochronnych:

- nr 1 „Ochrona runa leśnego poprzez usuwanie czeremchy amerykańskiej”,
 - nr 2 „Ochrona siedlisk nieleśnych poprzez usuwanie żarnowca”,
 - nr 3 „Ochrona siedlisk cietrzewia poprzez odpowiednie kształtowanie granicy zwartego lasu i terenów otwartych”,
 - nr 4 „Ochrona siedlisk cietrzewia poprzez wykaszanie aren tokowych w okresie jesiennym”.
- Wnioskujemy o zmianę podmiotu odpowiedzialnego na „RDOŚ w porozumieniu z Nadleśnictwem Drygały i Rejonowym Zarządem Infrastruktury w Olsztynie”, ponieważ działania ochronne wykraczają poza zakres racjonalnej gospodarki leśnej.

Uwagę uwzględniono. Jako podmiot odpowiedzialny za realizację działania wskazano „RDOŚ Olsztyn na podstawie porozumienia z Nadleśnictwem Drygały i Ośrodkiem Szkolenia Polygonowego Wojsk Lądowych Orzysz”.

4. Uwaga do działań ochronnych nr 8 i 21 dla cietrzewia i derkacza „Ochrona siedlisk nieleśnych” i „Utrzymywanie środowisk otwartych polygonu jako siedlisk derkacza” z zakresem „Utrzymanie środowisk otwartych z zachowaniem w ich obrębie niewielkich kęp zadrzewień (osika, brzoza) poprzez podtrzymanie szkoleniowych działań wojskowych” – Proponujemy zmianę zapisu „kęp zadrzewień (osika, brzoza)” na „kęp zadrzewień i zakrzaceń”. Zmiana podyktowana potrzebą uwzględnienia szerszej gamy form i gatunków pozostawianych kęp.

Uwagę uwzględniono. Zwrot został zmieniony zgodnie z propozycją. Ze względu na uwagę GDOŚ w zakresie przedstawienia działania w formie czynnej, jego aktualne brzmienie to „Zapobiegnięcie

zmniejszeniu powierzchni siedlisk otwartych poprzez ich utrzymanie wraz z zachowaniem w ich obrębie niewielkich kęp zadrzewień i zakrzaczeń w wyniku kontynuacji szkoleniowych działań wojskowych”.

5. Uwaga do działania ochronnego nr 17 „Przeciwdziałanie płoszeniu cietrzewi” z zakresem „Wykonywanie prac leśnych związanych z wycinką drzew i krzewów w okresie od 1 czerwca do 31 stycznia”, podmiot odpowiedzialny „Nadleśnictwo Drygały” – Proponujemy wprowadzenie następujących zmian:

- zmiana zapisu „Wykonywanie prac leśnych” na „Wykonywanie prac” – wycinka drzew i krzewów dotyczy także prac wojskowych,
- zmiana zapisu „w okresie od 1 czerwca do 31 stycznia” na zapis „poza okresem ochronnym” – taka forma zapisu uniezależnia od ewentualnych zmian terminów ochronnych,
- zmiana podmiotu odpowiedzialnego na „Nadleśnictwo Drygały i Rejonowy Zarząd Infrastruktury w Olsztynie” – wycinka drzew i krzewów dotyczy obu podmiotów

Uwagę uwzględniono. Zwrot został zmieniony zgodnie z propozycją, przy czym jako podmiot odpowiedzialny za realizację działania wskazano „Nadleśnictwo Drygały, Ośrodek Szkolenia Poligonowego Wojsk Lądowych Orzysz”.

6. Uwaga do działania ochronnego nr 36 „Przeciwdziałanie płoszeniu zielonki nad jeziorem Zdedy” z zakresem „Skuteczne egzekwowanie zakazu wstępu do rezerwatu (ze szczególnym uwzględnieniem wędkarzy kłusowników) w okresie kwiecień – październik”, podmiot odpowiedzialny „Nadleśnictwo Drygały, Rejonowy Zarząd Infrastruktury w Olsztynie” – Proponujemy wykreślenia słowa „Skuteczne” o zmianę podmiotu odpowiedzialnego na „Nadleśnictwo Drygały, Rejonowy Zarząd Infrastruktury w Olsztynie, Państwowa Straż Rybacka”.

Uwagę uwzględniono częściowo. Zmieniono zakres działania – ze względu na uwagę GDOŚ dotyczącą zapisu działania w formie czynnej, jego aktualne brzmienie to „Prowadzenie kontroli terenowych w okresie kwiecień – październik mających na celu zapobiegnięcie płoszeniu gatunku (z uwzględnieniem nielegalnie wędkujących)”. Podmioty odpowiedzialne za realizację działania zmieniono na „Nadleśnictwo Drygały, Państwowa Straż Rybacka, Ośrodek Szkolenia Poligonowego Wojsk Lądowych Orzysz”.

7. Uwaga do działań ochronnych nr 22 „Utrzymanie użytkowania siedlisk łkowych stanowiących siedliska derkacza” i nr 43 „Ochrona nieleśnych siedlisk żurawia”, podmiot odpowiedzialny „Właściciel, dzierżawca lub zarządca gruntu” – Wnioskujemy o zmianę podmiotu odpowiedzialnego na RDOŚ w porozumieniu z właścicielem, dzierżawcą lub zarządcą gruntu – działania ochronne wykraczają poza zakres racjonalnej gospodarki leśnej.

Uwagę uwzględniono. Zmieniono podmiot odpowiedzialny za realizację działania dodając „RDOŚ Olsztyn na podstawie porozumienia z właścicielem, dzierżawcą lub zarządcą gruntu”.

8. Uwaga do działania ochronnego dla lelka nr 33 „Ochrona siedlisk na siedliskach borowych” z zakresem „Utrzymanie wykonywania rębni zupełnych z pozostawieniem 5% powierzchni starodrzewu na siedliskach borowych” – Proponujemy zmianę zapisu „z pozostawieniem 5%” na „z pozostawieniem do 5%”, zmiana podyktowana dostosowaniem kryterium do zapisu obowiązujących w PGL LP Zasad Hodowli Lasu.

Uwagę uwzględniono. Na obszarze Natura 2000 występowanie lelka koncentruje się w pewnych rejonach, gdzie wyznaczono stanowiska tego gatunku. Jednak, gatunek ten stwierdzano także na pozostałej części obszaru, głównie w siedliskach borowych. Rębnie zupełne zapewniają odpowiednie siedliska dla tego gatunku, a zatem utrzymanie tej formy gospodarowania sprzyja jego ochronie. Dla lelka mniej istotne jest zachowanie kęp starodrzewu, niż zapewnienie mozaiki terenów otwartych (po wycince lasu) i brzegu lasu.

9. Uwaga do działania ochronnego nr 51 „Przeciwdziałanie płoszeniu żurawi powodowanemu polowaniami” z zakresem „Ograniczenie do niezbędnego minimum polowań dla właściwego funkcjonowania OHZ – w okresie wrzesień – październik, w czasie: 3 godziny przed zachodem słońca do 3 godzin po wschodzie słońca” – Proponujemy usunąć zapis „w czasie: 3 godziny przed zachodem słońca do 3 godzin po wschodzie słońca”, ponieważ podane ograniczenia uniemożliwiają wykonanie polowań.

Uwagę uwzględniono. Zakres działania zmieniono zgodnie z wnioskiem. Biorąc jednak pod uwagę, że działanie swoim zasięgiem obejmuje teren rezerwatu przyrody „Jezioro Zdedy”, który nie posiada planu ochrony, a tym samym nie jest możliwe prowadzenie na jego terenie polowań, zmieniono lokalizację działania na następującą: „Strefa w promieniu 0,5 km od granicy stanowiska 273f”.

10. Uwaga do działania ochronnego nr 52 „Przeciwdziałanie płoszeniu żurawi nad jeziorem Zdedy” z zakresem „Skuteczne egzekwowanie zakazu wstępu do rezerwatu w okresie wrzesień – październik”, podmiot odpowiedzialny „Nadleśnictwo Drygały, Rejonowy Zarząd Infrastruktury

w Olsztynie” – Proponujemy wykreślenia słowa „Skuteczne” o zmianę podmiotu odpowiedzialnego na „Nadleśnictwo Drygały, Rejonowy Zarząd Infrastruktury w Olsztynie, Państwowa Straż Rybacka”.

Uwagę uwzględniono częściowo. Zmieniono zakres działania – ze względu na uwagę GDOŚ dotyczącą zapisu działania w formie czynnej, jego aktualne brzmienie to „Prowadzenie kontroli terenowych w okresie wrzesień – październik mających na celu zapobiegnięcie płoszeniu gatunku”. Podmioty odpowiedzialne za realizację działania zmieniono na „Nadleśnictwo Drygały, Państwowa Straż Rybacka, Ośrodek Szkolenia Polygonowego Wojsk Lądowych Orzysz”.

11. *Uwaga do wskazań do zmian w dokumentach planistycznych, wskazanie do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Biała Piska: „W Studium przeznaczono do zalesień wrzosowiska na terenach po gospodarstwie wojskowym (oddziały 572 do 703 – razem 565,5 ha). Realizacja tych ustaleń stanowi zagrożenie dla cietrzewia, będącego przedmiotem ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja Polygon Orzysz. W przypadku realizacji wskazanego zapisu nastąpiłby ubytek siedlisk optymalnych dla tego gatunku. Wskazany zapis należy usunąć” – Prace zalesieniowe na terenach po gospodarstwie wojskowym zostały wykonane w latach 1998-2004. Pozostawione tereny nieleśne zgodnie z obowiązującym PUL nie są przewidziane do dalszych zalesień.*

Uwagę uwzględniono. Zgodnie z uwagą nadleśnictwa prace zalesieniowe na terenach po gospodarstwie wojskowym zostały wykonane w latach 1998-2004 – zalesiono łącznie 282,42 ha gruntów porolnych. Pozostałe tereny nieleśne zgodnie z obowiązującym Planem Urządzenia Lasu nie są przewidziane do dalszych zalesień. Na większości z nich utworzony został użytek ekologiczny „Ostoje ptasie na jeziorze Zdeży” o powierzchni 199,12 ha (rozporządzenie Nr 128 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 4 listopada 2008 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego „Ostoje ptasie nad Jeziorem Zdeży”; Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. Nr 177, poz. 2597). W związku z powyższym wskazany zapis usunięto. Ponieważ było to jedyne wskazanie do dokumentów planistycznych usunięto cały załącznik nr 7 oraz § 7 z zarządzenia. Zmieniono stosowny zapis w uzasadnieniu zarządzenia.

IV Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku

1. *Uwaga do zagrożeń dla cietrzewia – Sformułowano zagrożenie istniejące: „G05 Inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka – Strzelania i penetracja terenu w okresie toków i wychowania młodych, niszczenie lęgów oraz płoszenie przez pojazdy mechaniczne, głównie quady jeżdżące po pasach przeciwpożarowych”. Wnioskuje się o usunięcie płoszenia przez quady, czego nie ma miejsca w terenie.*

Uwagę uwzględniono. Usunięto część opisu zagrożenia „głównie quady jeżdżące po pasach przeciwpożarowych”, gdyż zagrożeniem jest przede wszystkim ogólnie rozumiany ruch wszelkich pojazdów mechanicznych.

2. *Uwaga do zagrożeń dla lelka – Sformułowano zagrożenie istniejące: „B02.03 Usuwanie podszytu – Usuwanie drzew i krzewów w sezonie lęgowym” oraz „B07 Inne rodzaje praktyk leśnych, nie wymienione powyżej – Zaorywanie pasów przeciwpożarowych w trakcie sezonu lęgowego lelka, mogące powodować straty w lęgach” – Wnioskuje się o przeniesienie ww. zagrożeń do rubryki zagrożeń potencjalnych, ponieważ obowiązujące Zasady Hodowli Lasu oraz Instrukcja Ochrony Lasu zapobiegają występowaniu wymienionych zagrożeń, w związku z czym nie mogą być zakwalifikowane, jako istniejące.*

Uwagę uwzględniono częściowo. Zagrożenie B02.03 Usuwanie podszytu przeniesiono do zagrożeń potencjalnych, natomiast zagrożenie B07 pozostawiono w zagrożeniach istniejących. Na obszarze ostoi zaorywane są pasy pasu przeciwpożarowe i nawet proponowana zmiana terminów ich orania wciąż będzie tylko kompromisem pomiędzy fenologią lęgów lelka, a koniecznością ochrony przeciwpożarowej. Obowiązujące Zasady Hodowli Lasu oraz Instrukcja Ochrony Lasu nie są w stanie zapobiec występowaniu wymienionego zagrożenia w sytuacji braku wiedzy o szczegółowej lokalizacji miejsca zniesienia (jaja znoszone są bezpośrednio na suche podłoże), którym może być pas przeciwpożarowy.

3. *Uwaga do zagrożeń dla populacji lęgowej żurawia – Sformułowano zagrożenie istniejące „B07 Inne rodzaje praktyk leśnych, nie wymienione powyżej – Płoszenie w wyniku wykonywania prac leśnych w sezonie lęgowym” – Wnioskuje się o przeniesienie ww. zagrożeń do rubryki zagrożeń potencjalnych, ponieważ obowiązujące procedury w Lasach Państwowych zapobiegają występowaniu wymienionych zagrożeń, w związku z czym nie mogą być zakwalifikowane, jako istniejące.*

Uwagę odrzucono. Obowiązujące procedury w Lasach Państwowych dopuszczają prowadzenie prac leśnych w sezonie lęgowym, w tym w sezonie lęgowym żurawia. Z uwagi na brak wiedzy o wszystkich miejscach lęgowych gatunku w obszarze Natura 2000 do płoszenia może dochodzić podczas planowych prac realizowanych w sąsiedztwie stanowisk gatunku. W miejscach występowania żurawi oraz w jego potencjalnych siedliskach zostały zaplanowane zabiegi gospodarcze na powierzchni: rębnie – 0,73% siedlisk potencjalnych, pielęgnowanie – 11,6% siedlisk, odnowienia – 0,99% siedlisk.

4. *Uwaga do działań ochronnych – załącznik nr 5 w wielu przypadkach nie dokonuje podziału na zadania fakultatywne i obligatoryjne (np. działanie nr 4, 5, 6). Jest to niezgodne z rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000.*

Uwagę odrzucono. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 w planie dokonuje się wskazania działań ochronnych zapewniających możliwość monitoringu osiągnięcia celów działań ochronnych, a zwłaszcza monitoringu przyjętych parametrów stanu ochrony przedmiotów ochrony, a dla obszaru znajdującego się na terenie gospodarstwa rolnego lub jego części z podziałem na działania obligatoryjne i fakultatywne. Wskazane działania ochronne nr 4-6 są działaniami z zakresu ochrony czynnej i nie dotyczą obszaru znajdującego się na terenie gospodarstwa rolnego lub jego części

5. *Wnioskuję się aby w przypadku zadań ochronnych związanych z gospodarką leśną na gruntach będących w zarządzie PGL LP podmiotem odpowiedzialnym za wykonanie był Nadleśniczy Nadleśnictwa Drygały. Natomiast w przypadku działań ochronnych nie związanych z gospodarką leśną na gruntach PGL LP: „RDOŚ w Olsztynie na podstawie porozumienia zawartego z Nadleśniczym Nadleśnictwa Drygały”. W związku z powyższym wnioskuję się o zmianę podmiotu odpowiedzialnego w przypadku następujących działań: nr 1, 2, 3, 4 na: „RDOŚ w Olsztynie na podstawie porozumienia zawartego z Nadleśniczym Nadleśnictwa Drygały”. W przypadku działania nr 22 i 43 wnioskuję się o zmianę podmiotu odpowiedzialnego na - „RDOŚ w Olsztynie w porozumieniu z właścicielem, dzierżawcą lub zarządcą gruntu”.*

Uwagę uwzględniono. Stosowne zmiany zostały wprowadzone w kolumnie „Podmiot odpowiedzialny”, m.in. w działaniach nr 1-6, 22, 43.

6. *Uwaga do działań ochronnych nr 14 „Ograniczenie płoszenia cietrzewi” i nr 29 „Ograniczenie płoszenia lelków powodowanego ruchem pojazdów mechanicznych” – Należy zauważyć, że ustawodawca nie przewidział w ramach działań ochronnych ustanawiania zakazów. W związku z tym wnioskuję się o usunięcie zakazu jazdy pojazdami mechanicznymi.*

Uwagę uwzględniono. Działanie zostało usunięte.

7. *Uwaga do działań ochronnych nr 36 „Przeciwdziałanie płoszeniu zielonki nad jeziorem Zdegy” i nr 52 „Przeciwdziałanie płoszeniu żurawi na noclegowisku nad Jeziorem Zdegy” – Wnioskuję się o usunięcie zakazu wstępu do rezerwatu. Dodatkowo należy zaznaczyć, iż wstęp do rezerwatu jest regulowany odrębnymi przepisami wynikającymi z ustawy o ochronie przyrody, co również przemawia za usunięciem przedmiotowego zapisu. W przypadku utrzymania zapisu wnioskuję się o zmianę podmiotu odpowiedzialnego na: „Nadleśnictwo Drygały, Rejonowy Zarząd Infrastruktury w Olsztynie, Państwowa Straż Rybacka”.*

Uwagę uwzględniono. Zakres działania został zmieniony na następujący „Prowadzenie kontroli terenowych w okresie kwiecień – październik mających na celu zapobiegnięcie płoszeniu gatunku ...”. Podmioty odpowiedzialne za realizację działania zmieniono na „Nadleśnictwo Drygały, Państwowa Straż Rybacka, Ośrodek Szkolenia Polygonowego Wojsk Lądowych Orzysz”.

8. *Uwaga do działania ochronnego nr 17 „Przeciwdziałanie płoszeniu żurawi” – Wnioskuję się o zmianę działania na: „wykonywanie prac poza okresem ochronnym” oraz zmianę podmiotu odpowiedzialnego na: „Nadleśnictwo Drygały i Rejonowy Zarząd Infrastruktury w Olsztynie.*

Uwagę uwzględniono. Zapis został zmieniony zgodnie z propozycją, przy czym jako podmiot odpowiedzialny za realizację działania wskazano „Nadleśnictwo Drygały, Ośrodek Szkolenia Polygonowego Wojsk Lądowych Orzysz”.

9. *Uwaga do działania ochronnego nr 19 „Kontrola wpływu działań ochronnych na populację cietrzewia” – Wnioskuję się o wykreślenie Nadleśnictwa Drygały z rubryki „Podmiot odpowiedzialny”, ponieważ za kontrolę wpływu działań ochronnych oraz monitoring, zgodnie z ustawą o ochronie przyrody powinien być odpowiedzialny RDOŚ w Olsztynie.*

Uwagę uwzględniono. Zapis został zmieniony zgodnie z wnioskiem.

10. *Uwaga do działania ochronnego nr 21 „Utrzymywanie środowisk otwartych polygonu jako siedlisk derkacza” z zakresem „Utrzymanie środowisk otwartych z zachowaniem w ich obrębie niewielkich*

kęp zadrzewień (osika, brzoza) poprzez podtrzymanie szkoleniowych działań wojskowych” – Wnioskuje się o zmianę działania ochronnego na „Utrzymanie środowisk otwartych z zachowaniem w ich obrębie niewielkich kęp zadrzewień i zakrzaczeń...”. Taki zapis jest realny do wykonania.

Uwagę uwzględniono. Zakres działania został zmieniony. Ze względu na uwagę GDOŚ w zakresie przedstawienia działania w formie czynnej, jego aktualne brzmienie to „Zapobiegnięcie zmniejszeniu powierzchni siedlisk otwartych poprzez ich utrzymanie wraz z zachowaniem w ich obrębie niewielkich kęp zadrzewień i zakrzaczeń w wyniku kontynuacji szkoleniowych działań wojskowych”.

11. *Uwaga do działania ochronnego nr 51 „Przeciwdziałanie płoszeniu żurawi powodowanemu polowaniami” z zakresem „Ograniczenie do niezbędnego minimum polowań dla właściwego funkcjonowania OHZ – w okresie wrzesień – październik, w czasie: 3 godziny przed zachodem słońca do 3 godzin po wschodzie słońca” – Wnioskuje się o usunięcie części zapisu: „w czasie: 3 godziny przed zachodem słońca do 3 godzin po wschodzie słońca”.*

Uwagę uwzględniono. Zakres działania zmieniono zgodnie z wnioskiem. Biorąc jednak pod uwagę, że działanie swoim zasięgiem obejmuje teren rezerwatu przyrody „Jezioro Zdedy”, który nie posiada planu ochrony, a tym samym nie jest możliwe prowadzenie na jego terenie polowań, zmieniono lokalizację działania na następującą: „Strefa w promieniu 0,5 km od granicy stanowiska 273f”.

V Gospodarstwo Jeziorowe Sp. z o.o. z siedzibą w Elku

1. *Ponieważ teren ochronny oznaczony jako 091f i 273f obejmuje ciek bez nazwy łączący jeziora Zdedy i Lipińskie zakaz wstępu obejmowałby również rybaków mogących wykonywać w nim, zgodnie z operatem rybackim, odłowy kontrolne jak również funkcjonariuszy Państwowej Straży Rybackiej wykonującej swoje ustawowe działania. Nadmienić tu należy, że do cieku, rybacy dostawać się będą wyłącznie drogą wodną. Dlatego tabelę „Działania ochronne” proponuję uzupełnić w obu dokumentach o następujące zapisy: W działaniach nr 36 i 52 w kolumnie „zakres prac” dodać: „za wyjątkiem użytkownika rybackiego prowadzącego odłowy kontrolne”, a w kolumnie „Podmiot odpowiedzialny za wykonanie” dodać „Państwowa Straż Rybacka”.*

Uwagę uwzględniono. Zapisy w działaniach nr 36 i 52 zostały zmienione zgodnie ze wskazaniem. Jednocześnie zmieniono zapis w kolumnie „miejsce realizacji” na „Stanowisko 091f i jezioro Zdedy”, ponieważ jezioro położone jest poza rezerwatem, jednak z jego tafli można prowadzić skuteczne obserwacje obecności ludzkiej na jego zachodnim brzegu, włączonym w granice rezerwatu.

2. *W Dokumentacji Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 w tabeli 1.8. „Zespół lokalnej współpracy”, przy nazwisku Andrzej Abramczyk proszę poprawić błędny adres mailowy na: andrzejabramczyk@gmail.com.*

Uwagę uwzględniono. Wskazany zapis został poprawiony.

VI PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.

1. *Obszar Natura 2000 Ostoja Poligon Orzysz graniczy na długości ok. 6 km z jednotorową linią kolejową nr 219 Olsztyn Główny – Elk. Zgodnie z załącznikiem nr 6 do projektu zarządzenia w bezpośrednim sąsiedztwie linii kolejowej (działka nr 218/1 obręb Monety, gmina Biała Piska, powiat piski) zidentyfikowano siedlisko derkacza *Crex crex* oznaczone numerem b1d1. Dla wszystkich stanowisk derkacza określono działanie ochronne pn. „Utrzymanie użytkowania siedlisk łąkowych stanowiących siedliska derkacza”, w którego zakres wchodzi m.in. pozostawianie obecnych elementów krajobrazowych stanowiących ostoje bioróżnorodności. Ww. nieruchomości stanowi teren zamknięty ustalony Decyzją Nr 3 Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 24 marca 2014 r. w sprawie ustalenia terenów, przez które przebiegają linie kolejowe, jako terenów zamkniętych (Dz. Urz. MłR 2014, poz. 25). Tereny te, zgodnie z art. 2 pkt 9 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. 1989 Nr 30, poz. 163, z późn. zm.), stanowią tereny o charakterze zastrzeżonym ze względu na obronność i bezpieczeństwo państwa. Na ww. nieruchomości znajdują się niewielkie zarośla i zakrzaczenia, mogące zaliczać się do elementów stanowiących o bioróżnorodności. W obliczu obowiązków związanych z usuwaniem drzew i krzewów wzdłuż linii kolejowych w odległości do 15 m od osi skrajnego toru kolejowego, nałożonych na zarządcę linii kolejowych rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 7 sierpnia 2008 r. w sprawie wymagań w zakresie odległości i warunków dopuszczających usytuowanie drzew i krzewów, elementów ochrony akustycznej i wykonywania robót ziemnych w sąsiedztwie linii kolejowych, a także sposobu urządzania i utrzymywania zasłon odśnieżnych oraz pasów przeciwpożarowych (Dz. U. 2014, poz. 1227) istnieje konieczność usunięcia ww.*

krzewów, jak również bieżącego utrzymania linii kolejowych w stanie niezadrzewionym i bez zakrzaczeń. Dlatego też zwracamy się z prośbą o wyłączenie pasa terenu, o szerokości 15 m po obu stronach od osi skrajnego toru kolejowego z zasięgu ww. działania ochronnego.

Uwagę uwzględniono. W działaniach nr 22 i 23 w kolumnie „Miejsce realizacji” przy stanowisku bld1 dodano zapis „(z wyłączeniem pasa terenu, o szerokości 15 m od osi skrajnego toru kolejowego linii kolejowej nr 219 Olsztyn Główny – Elk)”.

VII Warmińsko-Mazurskiego Oddział Regionalny Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

1. *ARiMR (Oddział Regionalny w Olsztynie) wskazany jest w dokumentacji PZO w sekcji: 1.7 „Kluczowe instytucje/osoby dla obszaru i zakres ich odpowiedzialności”, w związku z powyższym proszę o jej usunięcie, zgodnie z naszymi wcześniejszymi prośbami a przede wszystkim zgodnie z rekomendacją przekazaną wszystkim Regionalnym Dyrekcjom Ochrony Środowiska przez Generalną Dyrekcję Ochrony Środowiska przy piśmie znak DZP-WP.6320.34.2014.jb z dnia 27 marca 2014 r.*

Uwagę orzucono. Zgodnie z przytoczonym pismem Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w zarządzeniach ustanawiających plany zadań ochronnych nie należy wskazywać Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa jako wykonawcy działań ochronnych. Pismo to nie odnosi się jednak do zapisów w tabeli 1.7. dokumentacji PZO. Dokumentacja ta jest jedynie zapisem prac nad opracowaniem PZO i uwarunkowań, jakie towarzyszyły jego powstaniu. W punkcie 1.7 dokumentacji wymieniono szereg instytucji, które poprzez swoją działalność mają znaczący udział w szeroko pojętym zarządzaniu obszarem Natura 2000. Ujęcie ARMiR w tabeli nie skutkuje nałożeniem jakiegokolwiek odpowiedzialności związanej z wprowadzaniem działań ochronnych.

2. *Uwaga do działania nr 22 „Utrzymanie użytkowania siedlisk łąkowych stanowiących siedliska derkacza”. Zgodnie z wytycznymi GDOŚ „Opracowanie planu zadań ochronnych”, w pozycji 134 wskazane są działania obligatoryjne, do których należą: a) Zachowanie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków stanowiących przedmioty ochrony położonych na trwałych użytkach zielonych (dane dotyczące trwałych użytków zielonych muszą posiadać reprezentację wektorową tj. muszą jednoznacznie określać zakres terytorialny TUZ ujętych w PZO/PO jako przedmiot ochrony (najlepiej, aby dane były w formacie: xml/gml lub shp). Tylko w takim przypadku możliwe będzie przeprowadzenie weryfikacji zachowania TUZ podczas kontroli na miejscu) oraz b) ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe trwałych użytków zielonych (dotyczy TUZ w obszarach Natura 2000 będących siedliskami przyrodniczymi lub siedliskami gatunków stanowiących przedmioty ochrony w tym obszarze).*

Uwagę uwzględniono. Wskazany zakres działania został dostosowany do wytycznych. Zastąpiono go zapisem: „1) Zachowanie siedlisk gatunku będącego przedmiotem ochrony obszaru Natura 2000. 2) Ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe trwałych użytków zielonych”. Analogiczne zmiany wprowadzono w działaniu nr 43.

3. *Uwaga do działania nr 22 „Utrzymanie użytkowania siedlisk łąkowych stanowiących siedliska derkacza”, w ramach którego zdefiniowano zakres prac: Zachowanie użytkowania łąkowego, łąkowo-pastwiskowego lub pastwiskowego na trwałych użytkach zielonych. Pozostawianie obecnych elementów krajobrazu stanowiących ostoje bioróżnorodności. Działanie obligatoryjne”. Mając na uwadze, że w ramach kontroli w zakresie wzajemnej zgodności, ARiMR weryfikuje realizację działań obligatoryjnych zapisanych w PZO, teren ich realizacji powinien być opisany wektorowo. Bez wektorowego wyznaczenia siedlisk, na których obligatoryjne działanie powinno być realizowane, brak możliwości ich weryfikacji, przez kontrolerów ARiMR. W załączniku nr 6 do projektu zarządzenia znajdują się co prawda mapy wskazujące lokalizację działań ochronnych, zauważyć jednak należy, że lokalizacja może mieć powierzchnię np. 10 ha. Bez konkretnego wskazania, gdzie na powierzchni przedmiotowych 10 ha znajdują się np. elementy krajobrazu stanowiące bioróżnorodność, które powinny być zachowane, niemożliwe jest ocenienie przez kontrolera ARiMR czy faktycznie zostały zachowane. Agencja potrzebuje danych wyjściowych, aby móc ocenić, czy uległy zmianie, myślę że Państwo również.*

Uwagę uwzględniono częściowo. Regionalny Dyrektor nie dysponuje danymi wektorowymi dotyczącymi występowania kęp drzew lub zakrzaczeń w ramach stanowisk. W związku z powyższym dodano działanie ochronne (nr 25) w ramach uzupełnienia stanu wiedzy dotyczące wyznaczenia wektorowego lokalizacji tych elementów – ostoji bioróżnorodności.

4. Uwaga do działania nr 21 „Utrzymywanie środowisk otwartych poligonu jako siedlisk derkacza”. W zakresie działania zdefiniowane je jako działanie obligatoryjne, w brzmieniu innym niż zalecane, ale rozumiem, że nie dotyczy terenów rolniczych?

Wyjaśnienie. Działanie nie dotyczy terenów rolniczych. Ponieważ zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 podziału działań na obligatoryjne i fakultatywne dokonuje się w odniesieniu dla obszaru znajdującego się na terenie gospodarstwa rolnego lub jego części, w celu wyeliminowania ewentualnych wątpliwości usunięto zapisy o obligatoryjności lub fakultatywności działań nr 21, 27, 28.

5. Uwaga do działania nr 43 „Ochrona nieleśnych siedlisk żurawia” z zakresem: „Zachowanie siedlisk gatunku poprzez użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe łąk, pastwisk, roli oraz nieużytków o charakterze TUZ”.

Według rekomendacji, działania obligatoryjne powinny dotyczyć tylko trwałych użytków zielonych (powyższy zapis dotyczy zarówno roli (czy chodzi o grunt orny?) oraz nieużytków).

Co Państwo rozumieją przez pojęcie rola? Grunt orny?

Co Państwo rozumieją pod pojęciem – nieużytki o charakterze TUZ?

Gdyby działanie miało pozostać niezmienione, sugeruje się w ww. działaniu, zastąpić spójnik „oraz” spójnikiem „natomiast”, co sprawi, że zdanie będzie bardziej czytelne: „Utrzymanie istniejących form użytkowania łąk, pastwisk, roli, natomiast nieużytków o charakterze TUZ poprzez użytkowanie kośne, pastwiskowe lub kośno-pastwiskowe”.

Domniemam bowiem, że zapis dotyczący użytkowania kośnego, pastwiskowego lub kośno-pastwiskowego odnosić się ma wyłącznie do „nieużytków o charakterze TUZ”.

Uwagę uwzględniono. Pod pojęciem „rola” rozumie się grunty orne, natomiast pod pojęciem „nieużytków o charakterze TUZ” rozumie się wszelkie, nieużytkowane łąki, pastwiska czy zadarnione grunty orne.

Zmieniono zakres działania zgodnie z uwagą do działania nr 22 oraz powyższą. Otrzymało ono brzmienie: „1) Zachowanie siedlisk gatunku będącego przedmiotem ochrony obszaru Natura 2000. 2) Ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe trwałych użytków zielonych oraz nieużytków o charakterze TUZ. 3) Utrzymanie istniejących form użytkowania gruntów orných”.

VIII Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska

1. Z załącznika nr 1 do zarządzenia proszę usunąć szkic granic obszaru. Grafiki takie nie zostały zamieszczone w innych zarządzeniach.

Uwagę uwzględniono. Wskazany szkic został usunięty.

2. Uwaga do rozdziału 2.6. „Informacja o przedmiotach ochrony objętych planem” w dokumentacji PZO. W kolumnie „Liczba stanowisk” wskazano m.in. 4 stanowiska cietrzewia, 13 stanowisk derkacza, 5 stanowisk lelka itd., podczas gdy w dalszych częściach dla cietrzewia liczbę tokowisk określono jako 7, a liczbę kogutów jako 26, wskazano 122 samce derkacza, 95 par lelka itd.

Wyjaśnienie. W dokumentacji liczebność gatunku została określona liczbą samców (cietrzew, derkacz), par lęgowych (lelek, zielonka, żuraw lęgowy) lub osobników (żuraw). Jako stanowiska określono rejon występowania gatunku, oddzielone od siebie przestrzennie, grupujące od jednego do kilku czy nawet kilkudziesięciu miejsc lęgowych poszczególnych samców czy par. W przypadku żurawia przelotnego 1 stanowisko oznacza jedno zlotowisko.

3. Komentarz do rozdziału 2.6.3. „Gatunki zwierząt i ich siedliska” w dokumentacji PZO, do informacji o stanie populacji cietrzewia: „Na obszarze Natura 2000 Ostoja Poligon Orzysz, w trakcie inwentaryzacji w roku 2011 stwierdzono 26 samców i 17 samic na 7 tokowiskach, które znajdują się w części poligonowej ostoi”. Czyli jak dotąd aktywność wojskowa (w tym okopy i strzelanie) niespecjalnie im przeszkadza?

Wyjaśnienie. Liczebność cietrzewia w ostoi spada. Aktywność wojskowa, w tym płoszenie, może odgrywać istotną rolę w zaniku populacji.

4. Komentarz do rozdziału 2.6.3. „Gatunki zwierząt i ich siedliska” w dokumentacji PZO, do informacji o stanie populacji zielonki: „Na obszarze Natura 2000 Ostoja Poligon Orzysz, w trakcie inwentaryzacji w roku 2011 stwierdzono 14 par lęgowych, populacja stabilna. Wydaje się, że na rozmieszczenie i liczebność zielonki pozytywny wpływ powinno mieć przeprowadzenie zabiegów poprawy retencji wodnej”. Co mówi dodatkowa informacja z operatu dla jeziora Zdedy? Dlaczego wartość danych jest średnia w przypadku tego gatunku?

Wyjaśnienie. Podana liczebność 14 par lęgowych pochodzi bezpośrednio z inwentaryzacji całego obszaru Natura 2000 w roku 2011, wykonanej na zlecenie GDOŚ. Zgodnie z wytycznymi do sporządzania PZO wykorzystano najbardziej aktualne dostępne dane. Dane dotyczące zielonki do operatu faunistycznego dla

rezerwatu „Jezioro Zdedy” zostały zebrane w roku 2004 (stwierdzono 8 par zielonki), a więc 10 lat temu. Uznano, że skoro są nowsze dane to należy je wykorzystać, a danym starszym przypisać średnią wartość użytkową.

5. *Uwaga do rozdziału 3 „Stan ochrony przedmiotów ochrony” w dokumentacji PZO. W przypadku cietrzewia w kolumnie „Stanowisko” wskazano „Wszystkie strefy”. Co oznaczają strefy w tym wypadku?*

Wyjaśnienie. Pojęcie „wszystkie strefy” podano omyłkowo, powinno być „wszystkie stanowiska” jak w przypadku pozostałych gatunków. Lokalizacja stanowisk (oznaczonych kodem) została zobrazowana na załączniku graficznym, tożsamym z załącznikiem nr 6 do zarządzenia.

6. *Uwaga do rozdziału 3 „Stan ochrony przedmiotów ochrony” w dokumentacji PZO, do podsumowania oceny stanu ochrony populacji lęgowej żurawia. Wskazano „W trakcie inwentaryzacji w roku 2011 stwierdzono tu 88 par lęgowych żurawia, podczas gdy wcześniejsze szacunki z lat 2007-2009 (Wilk i in. 2010) określały lokalną populację na 35-40 par. Odnosząc powyższe dane do zapisów w/w rozporządzenia z całą pewnością można więc stwierdzić, że populacja gatunku jest co najmniej stabilna”. Biorąc pod uwagę 100% wzrost liczebności w czasie kilku lat to populacja raczej jest w ekspansji.*

Uwagę uwzględniono. Zmieniono zapisy w dokumentacji.

7. *W rozdziale 3 „Stan ochrony przedmiotów ochrony” w dokumentacji PZO, w przypadku populacji przelotnej żurawia podano „Na terenie ostoi, nad Jeziorem Zdedy znajduje się ważne miejsce ich odpoczynku, gdzie w 2004 roku podczas migracji jesiennej przebywało ok. 400 do 1500 ptaków (dane z 2004 roku). Szacunki z lat 2007-2009 określają wielkość populacji migrującej nawet na 3000 osobników (...). Odnosząc powyższe dane do zapisów w/w rozporządzenia z całą pewnością można więc stwierdzić, że populacja migrująca gatunku jest co najmniej stabilna”. Patrząc na dane trend jest raczej nieokreślony.*

Uwagę uwzględniono. Zmieniono zapisy w dokumentacji zgodnie ze wskazaniem.

8. *W rozdziale 4 „Analiza zagrożeń” w dokumentacji PZO kod zagrożenia „I01 Nierodzone gatunki zaborcze” proszę zmienić na „I01 Obce gatunki inwazyjne”.*

Uwagę uwzględniono. Zmieniono zapisy w dokumentacji zgodnie ze wskazaniem.

9. *Uwaga dotycząca zagrożeń. Biorąc pod uwagę oceny FV dla populacji, stanu siedlisk i perspektyw ochrony części gatunków wydaje się, że zagrożenia istniejące powinny zostać ponownie przeanalizowane, np. zagrożenie E04.02 dla cietrzewia, zagrożenia B07 i K03.04 dla żurawia (biorąc pod uwagę ciągły wzrost populacji). Czy wskazane zagrożenia faktycznie zagrażają populacji (jej trwałości, trendom etc.)?*

Wyjaśnienie. Jeżeli uznamy, że zagrożenia istniejące mogą dotyczyć jedynie gatunków, które uzyskały ocenę stanu ochrony niższą niż FV to w przypadku żurawia lęgowego wszystkie zagrożenia uznane dotąd za istniejące należy przenieść do zagrożeń potencjalnych. Jednakże gatunek o właściwym (FV) stanie ochrony w obszarze Natura 2000 oraz charakteryzujący się stabilnym czy wzrostowym stanem populacji w skali kraju może być narażony na istniejące zagrożenia w skali lokalnej. Np. w przypadku zagrożenia dla populacji lęgowej żurawia „B07 Inne rodzaje praktyk leśnych, nie wymienione powyżej” dotyczącego płoszenia w wyniku wykonywania prac leśnych w sezonie lęgowym stwierdzono, że z uwagi na brak wiedzy o wszystkich miejscach lęgowych gatunku w obszarze Natura 2000 do płoszenia może dochodzić podczas planowych prac realizowanych w sąsiedztwie stanowisk gatunku. W miejscach występowania żurawi oraz w jego potencjalnych siedliskach w PUL zostały zaplanowane zabiegi gospodarcze na powierzchni: rębnie – 0,73% siedlisk potencjalnych, pielęgnowanie – 11,6% siedlisk, odnowienia – 0,99% siedlisk. Tym samym po ponownym przeanalizowaniu dostępnych danych literaturowych oraz uwzględniając specyfikę obszaru, podtrzymuje się przyjętą klasyfikację zagrożeń istniejących oraz potencjalnych.

10. *Uwaga dotycząca zagrożeń. Dla cietrzewia, jako zagrożenie istniejące podano „G05 Inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka” z opisem „Niszczenie lęgów oraz płoszenie przez pojazdy mechaniczne, głównie quady jeżdżące po pasach przeciwpożarowych”. Czy zagrożenie to dotyczy obszaru poligonu?*

Wyjaśnienie. Część opisu zagrożenia „głównie quady jeżdżące po pasach przeciwpożarowych” została usunięta po rozpatrzeniu wniosku Nadleśnictwa Drygały i RDLP Białystok, gdyż zagrożeniem jest przede wszystkim ogólnie rozumiany ruch wszelkich pojazdów mechanicznych.

11. *Uwaga dotycząca zagrożeń. Dla cietrzewia w opisie zagrożenia istniejącego „E04.02 Obiekty, budynki wojskowe stanowiące element krajobrazu” podano „Wykonywanie robót i prac ziemnych (okopy, wykopy), często o stromych ścianach, które mogą stanowić pułapkę dla nietotnych*

osobników". Jeśli tylko „mogą” to jest to raczej zagrożenie potencjalne... Jaka jest zaobserwowana śmiertelność cietrzewi w okopach?

Uwagę uwzględniono. Na terenie ostoi nie były wykonywane badania dot. śmiertelności cietrzewi ze względu na działalność wojska. Zatem nie ma tego typu danych. Zagrożenie przeniesiono do zagrożeń potencjalnych.

12. Uwaga dotycząca zagrożeń. Dla cietrzewia jako zagrożenie potencjalne wskazano „G04.02 Zaniechanie użytkowania dla celów wojskowych”. Zapisy dla tego gatunku są trochę sprzeczne. Z jednej strony zagrożeniem są okopy i strzelanie, z drugiej – bez tego nie będzie poligonu, czyli również cietrzewi.... Proponuję jeszcze raz przemyśleć zestaw zagrożeń i sposób podziału na potencjalne i istniejące.

Wyjaśnienie. Po przeanalizowaniu przedstawionych zapisów stwierdza się, że są one sformułowane prawidłowo. Z jednej strony użytkowanie wojskowe pozwoliło na stworzenie odpowiedniej dla cietrzewia mozaiki siedlisk, w tym wrzosowisk, z drugiej strony, bez zachowania odpowiednich sposobów użytkowania terenu działalność wojskowa może również zagrażać populacji cietrzewia (płoszenie, budowle wojskowe).

13. Uwaga dotycząca tabeli „Analiza zagrożeń” w dokumentacji PZO. Dla populacji przelotnej żurawia w kolumnie „Numer stanowiska” podano „Wszystkie wyznaczone stanowiska”. Czy chodzi o zlotowisko? Zgodnie z jedną z poprzednich tabel jest 1 stanowisko.

Uwagę uwzględniono. W przypadku populacji przelotnej żurawia „wszystkie” stanowiska oznaczają jedno stanowisko – zlotowisko. Dla wyeliminowania wątpliwości zmieniono zapis, podając nr stanowiska „273f – zlotowisko”.

14. Uwaga do celów działań ochronnych. We wszystkich celach proszę dodać słowo „obecnego”.

Uwagę uwzględniono. Zastosowano zapis „Utrzymanie obecnego właściwego (FV) stanu ochrony...”.

15. Uwaga do tabeli 5. „Cele działań ochronnych” w dokumentacji PZO. Cele dla cietrzewia zostały rozbite na dwa wiersze różniące się zapisem w kolumnie „Numer stanowiska” – podano w niej odpowiednio: „Cały obszar Natura 2000” i „Wszystkie wyznaczone stanowiska”. Dlaczego wprowadzono taki podział? Dlaczego w przypadku innych gatunków w kolumnie tej wskazywany jest „cały obszar”, a w innych „wszystkie stanowiska”? Lelek czy derkacz raczej nie występują na całym obszarze?

Wyjaśnienie. Zarówno jeśli chodzi o lelka, jak i derkacza wyznaczone stanowiska nie obejmują wszystkich miejsc stwierdzenia tych gatunków, a jedynie obszary, w których koncentruje się większość ich populacji. Pojedyncze obserwacje lelka były wykonywane w lasach (głównie siedliskach borowych), w różnych częściach obszaru, a derkacza na terenach otwartych, w tym o niewielkiej powierzchni lub charakterze marginalnym. Wydaje się, że dla ochrony tych gatunków kluczowe jest podjęcie działań w ich głównych miejscach występowania, jednak wciąż istotna jest również ich ochrona poza tak zdefiniowanymi stanowiskami. Warto dodać, że miejsca stwierdzania tych gatunków (poza obszarami większej ich koncentracji) mogą mieć charakter efemeryczny i zmieniać się w zależności od prowadzonej gospodarki leśnej (lelek) i łąkowej (derkacz).

16. Uwaga do działania ochronnego nr 2 „Usuwanie żarnowca”. Jako miejsce realizacji wskazano „Wszystkie stanowiska”. Czy chodzi o stanowiska wskazane w załączniku nr 6?

Uwagę uwzględniono. Zastosowano zapis jak w załączniku nr 5 do zarządzenia „Wszystkie stanowiska gatunku – zgodnie z załącznikiem nr 6”.

17. Uwaga do działania ochronnego nr 4 „Ochrona siedlisk cietrzewia poprzez wykaszanie aren tokowych w okresie jesiennym”. Na jakiej podstawie działanie to mają wykonywać wskazane podmioty?

Uwagę uwzględniono. Jako podmiot odpowiedzialny za realizację działania wskazano „RDOŚ Olsztyn na podstawie porozumienia z Nadleśnictwem Drygały i Ośrodkiem Szkolenia Poligonowego Wojsk Lądowych Orzysz”.

18. Uwaga do działania ochronnego nr 13 „Zminimalizowanie ryzyka powstania pułapek dla nietotnych osobników cietrzewia”. W zakresie działania wskazano: „Każdorazowo po zakończeniu ćwiczeń bezwzględne zasypywanie wykonanych okopów i budowli ziemnych”. Czy jest to realne do wykonania? A może prościej byłoby wskazać rejony gdzie okopy nie powinny być lokowane?

Uwagę uwzględniono częściowo. Liczebność cietrzewia w ostoi spada, zatem aktywność wojskowa, w tym wykonywane budowle ziemne w celu zrealizowania ćwiczeń wojskowych mogą odgrywać rolę w zaniku populacji. Wskazane działanie jest zgodne z podobnym ograniczeniem nałożonym decyzją Wojewody Warmińsko-Mazurskiego w 2006 r. zatwierdzającą projekt budowlany na przebudowę – modernizację bojowej strzelnicy czołgowej wraz z niezbędną infrastrukturą na terenie kompleksu

wojskowego 590 Jednostki Wojskowej 2098 w Bemowie Piskim, mając na uwadze biologię cietrzewia. Ponieważ działanie ma ograniczyć możliwość wpadania młodych, nielotnych ptaków w wykonane budowle ziemne, doprecyzowano zakres działania ograniczając je do tego okresu fenologicznego cietrzewia. W Polsce wylęg piskląt ma miejsce od końca maja do końca czerwca (Chylarecki i in. 2009. Monitoring ptaków lęgowych. Poradnik metodyczny dotyczący gatunków chronionych Dyrektywą Ptasia. GIOŚ, Warszawa). Zakres działania zmieniono na: „W okresie od 3. dekady maja do 31 lipca każdorazowo po zakończeniu ćwiczeń bezwzględnie zasypywanie wykonanych okopów i budowli ziemnych”.

19. Uwaga do działań ochronnych nr 14 i 29 „Ograniczenie płoszenia cietrzewi” z zakresem „Egzekwowanie zakazu jazdy pojazdami mechanicznymi w sezonie lęgowym”. Czy działaniem jest wprowadzenie zakazu, czy egzekwowanie już istniejącego? Jeśli to drugie, to czy ten zapis wskazuje, iż istniejące przepisy nie są przestrzegane? W akcie prawa miejscowego nie należy wpisywać obowiązku przestrzegania przepisów. Poza tym – w ramach ćwiczeń po 10.00 można poruszać się pojazdami mechanicznymi (patrz działanie nr 16).

Jako miejsce realizacji wskazano „wszystkie stanowiska” Literalnie rzecz ujmując, zakaz ma obowiązywać na stanowiskach lęgowych? Może lepiej (jeśli w ogóle) wskazać odcinek drogi (działki, etc.), na których ma być egzekwowany zakaz poruszania się pojazdami mechanicznymi. Pytanie, czy to konieczne ograniczenie...

Uwagę uwzględniono. Po analizie niniejszego działania stwierdzono, że na terenie poligonu obowiązuje zakaz ruchu pojazdów. Również w strefach ochronnych cietrzewia zakaz taki obowiązuje, przy czym nie dotyczy zarządcy terenu oraz jednostek działających na podstawie porozumienia z nim. Odpowiednie służby leśne oraz wojskowe odpowiedzialne są za egzekwowanie ww. zakazów w stosunku do osób lub podmiotów zewnętrznych. Zatem, ponieważ wskazane działanie powiela istniejące przepisy i regulacje prawne zdecydowano o jego usunięciu.

20. Uwaga do działania ochronnego nr 16 „Ograniczenie płoszenia cietrzewi przez wojsko” z zakresem „W okresie toków prowadzenie wyłącznie ćwiczeń dziennych po godzinie 10:00”. Co jeśli ćwiczenia te będą wymagały poruszania się pojazdami? (patrz działanie nr 14). Proszę wskazać terminy zamiast określenia „w okresie toków”.

Uwagę uwzględniono. Dookreślono zwrot „w okresie toków” wskazując okres od 1 marca do 31 maja.

Ponadto działanie 14 zostało usunięte, w związku z czym sprzeczność została wyeliminowana. Ponadto obowiązujący na terenie poligonu zakaz ruchu pojazdów nie obowiązuje wojska. W strefach ochronnych cietrzewia zakaz taki również obowiązuje, przy czym nie dotyczy zarządcy terenu oraz jednostek działających na podstawie porozumienia z nim, tj. wojska. W związku z uwzględnioną uwagą Jednostki Wojskowej 2098 Bemowo Piskie zmieniono godzinę początku ćwiczeń na 9:00.

21. Uwaga do działania ochronnego nr 17 „Przeciwdziałanie płoszeniu cietrzewi” z zakresem: „Wykonywanie prac związanych z wycinką drzew i krzewów poza okresem lęgowym”. Proszę wskazać terminy zamiast określenia „poza okresem lęgowym”.

Uwagę uwzględniono. Zwrot „poza okresem lęgowym” zastąpiono zwrotem „poza okresem od 1 marca do 31 lipca”.

22. Uwaga do działań ochronnych nr 8, 18, 21, 22, 24, 30, 37, 38, 41, 43 i 48, których zakres został określony w formie biernej jako „utrzymanie środowisk otwartych”, „utrzymanie istniejących stosunków wodnych”, „utrzymanie istniejących form użytkowania łąk”, „nie oranie pasów przeciwpożarowych”, „pozostawianie obecnych elementów krajobrazowych”, „ograniczenie eksploatacji trzciny”. Zgodnie ze stanowiskiem Ministerstwa Środowiska proszę nadać działaniom formę „czynną”, np. „Zapobiegnięcie skutkowi w postaci zmiany istniejących...”.

Uwagę uwzględniono. Zapisy wskazanych działań zostały zmodyfikowane wg wskazania.

23. Uwaga do działania ochronnego nr 19 „Kontrola wpływu działań ochronnych na populację cietrzewia”. Proszę wskazać terminy liczeń cietrzewia. Proszę zweryfikować lokalizację działania „cały obszar Natura 2000”.

Uwagę uwzględniono. W zakresie działania dodano zapis, że monitoring gatunku należy przeprowadzić zgodnie z metodyką GIOŚ. Doprecyzowano lokalizację działania, wskazując „Siedliska gatunku w całym obszarze Natura 2000”.

24. Uwaga do działania ochronnego nr 22 „Utrzymanie użytkowania siedlisk łąkowych stanowiących siedliska derkacza”. Zapis dotyczący zakresu działania „Zachowanie użytkowania łąkowego, łąkowo-pastwiskowego lub pastwiskowego na trwałych użytkach zielonych” proszę zmienić na „Utrzymanie siedliska gatunku będącego przedmiotem ochrony obszaru Natura 2000. Ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe”.

Uwagę uwzględniono. Zapisy wskazanych działań zostały zmodyfikowane wg wskazania.

25. *Uwaga do działania ochronnego nr 20 „Ocena negatywnego wpływu gatunków drapieżnych na populację cietrzewia”. Czy istnieją dane dotyczące śmiertelności cietrzewi w związku z okopami etc.? Proszę rozważyć zbadanie tego aspektu, jako kolejnej przyczyny śmiertelności ptaków, i dodanie go do tego działania.*

Uwagę uwzględniono. Na terenie ostoi nie były wykonywane badania dot. śmiertelności cietrzewi ze względu na działalność wojska, zatem nie ma tego typu danych. Ten typ badań nad śmiertelnością cietrzewi został dodany do zakresu działania. Nazwę działania zmieniono na „Badanie śmiertelności cietrzewia”.

26. *Uwaga do działań ochronnych nr 21, 27, 28, w których wskazano na ich obligatoryjność lub fakultatywność. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 podziału działań na obligatoryjne i fakultatywne dokonuje się w odniesieniu dla obszaru znajdującego się na terenie gospodarstwa rolnego lub jego części. Czy działanie nr 21 należy do zakresu obowiązków Rejonowego Zarządu Infrastruktury w Olsztynie?*

Uwagę uwzględniono. Zapisy o obligatoryjności lub fakultatywności wskazanych działań zostały usunięte.

Jako podmiot odpowiedzialny za realizację działania nr 21, zgodnie z wnioskiem RZI i JW Bemowo Piskie, wskazano Ośrodek Szkolenia Poligonowego Wojsk Lądowych Orzysz.

27. *Uwaga do działań ochronnych nr 31-35. Proszę wskazać, że są one efektem modyfikacji gospodarki leśnej.*

Uwagę uwzględniono. Wskazane działania zostały zmodyfikowane, dodano zwrot „Modyfikacja gospodarki leśnej, polegająca na...”.

28. *Uwaga do działań ochronnych nr 36 i 52 polegających na „Skutecznym egzekwowaniu zakazu wstępu do rezerwatu...”. Czy obecnie zakaz nie jest egzekwowany? Zamiast „wędkarzy-klusowników” proponuję zmienić na np. „klusowników rybackich”, „nielegalnie wędkujących”. Działania proszę przedstawić w formie aktywnej. Proszę przeredagować działania.*

Uwagę uwzględniono. Zapisy wskazanych działań zostały zmienione na „Prowadzenie kontroli terenowych w okresie (...) mających na celu zapobiegnięcie płoszeniu gatunku...”.

29. *Uwaga do działania ochronnego nr 44 „Ochrona śródleśnych zbiorników wodnych stanowiących siedliska łęgowe żurawia”. Zamiast zakresu działania „Egzekwowanie w gospodarce leśnej zapisów dotyczących unikania składowania na terenach śródleśnych zbiorników wodnych gałęzi z cięć sanitarnych i gospodarczych” proponuję zapis „Składowanie gałęzi z cięć sanitarnych i gospodarczych poza obszarem śródleśnych zbiorników wodnych”.*

Uwagę uwzględniono. Zapis zmieniono zgodnie ze wskazaniem.

30. *Uwaga do działania ochronnego nr 52 „Przeciwdziałanie płoszeniu żurawi na noclegowisku nad Jeziolem Zdedy”. Jako miejsce realizacji wskazano stanowisko 091f, podczas gdy zgodnie z załącznikiem nr 6 stanowisko – zlotowisko żurawi nad jeziorem Zdedy oznaczone jest kodem 273f.*

Uwagę uwzględniono. Stanowisko 091f to teren nad jeziorem Zdedy wyznaczony dla zielonki. Do działania dla żurawia został wpisany omyłkowo. Zapis zmieniono podając właściwy nr stanowiska 273f z dopiskiem „– zlotowisko”.

31. *Uwaga do załącznika nr 5 „Działania ochronne” do zarządzenia, do działań dotyczących monitoringu realizacji działań ochronnych. Należy dodać, że działania te stanowią również monitoring stanu ochrony.*

Uwagę uwzględniono. Wskazany zapis został ominięty w zarządzeniu omyłkowo i obecnie został dodany. W uzasadnieniu do zarządzenia zawarto informację, że monitoring realizacji działań ochronnych jest jednocześnie monitoringiem stanu ochrony poszczególnych gatunków.

Projekt niniejszego zarządzenia na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. Nr 31, poz. 206 z późn. zm.) został uzgodniony przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego pismem znak: PN 0522.55.2014. z dnia 29 grudnia 2014 r.

REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
w Olsztynie

z up. Agnieszka Możdzierz
Naczelnik Wydziału
Ocen Oddziaływania na Środowisko 13